

INHOUD

ZEVEN SIMPELE VERZEN 9

- Waartoe zichtbaar gemaakt* 11
Anders dan het blauwtje of de kleine vos 12
Er is een huis dat je niet kent 13
Je zegt liefde, zegt 14
Lege beelden, diepe zuchten, telkens weer 15
De regen klinkt zoals hij klonk 16
Moest je dat meesterwerk niet al 18

VELDNOTITIES UIT HET SOUTERRAIN 21

- Mollen eten geen mensen* 23
Een dode mol met dauw bedekt 24
Ook de middeleeuwen wisten 25
Het lichaam als stilleven 26
In tongen spreken 29

VAN DE VUURGOD EN DE STERVELING 31

- Van de vuurgod & de sterveling (I)* 33
Van de vuurgod & de sterveling (II) 38
Verloren in Mictlan 40
Quetzalcóatl daalt in het dodenrijk af 44
De vierhonderd hazen 51

HET JAAR GEVIERENDEELD (herinnerde seizoenen) 59

- Winter* 61
Lente 63
Zomer 66
Herfst 67

KAAPSE GEDICHTEN 69

Putsonderwater 71

Halfmensboom 73

Kersefontein 74

De weg naar Montagu 76

ZES ONTMOETINGEN 79

Een onverschrokken meester (I) 81

Een onverschrokken meester (II) 83

Een uur met Emerson 85

Szyborska 86

Jacopone da Todi 87

Arnout van Ribérac ziet zijn verboden liefde uit de verte 89

Aan Breyten Breytenbach op zijn 80e verjaardag 90

TWEE EXTREMEN 93

Nansen op de IJszee. Een relaas 95

Naar Aladdins grot. Mawson in Antarctica 99

AANTEKENINGEN 107

Zeven simpele verzen

1

Waartoe zichtbaar gemaakt
wat onaanzienlijk wil zijn.

Laat schaduw

wat schaduw doet leven,

laat bloeien wat bloeit

in de nacht,

onopgemerkt en niet geprezen,

alleen door nachtvlinders discreet bezocht.

Het is zichzelf genoeg,

het ademt, groeit, ontplooit

de pracht van een verdoken leven.

Alleen zo,

onaangetast, niet aangeraakt

is het onaanzienlijke volmaakt

onzichtbaar in het licht

van een onmetelijk heelal gedacht –

2

Anders dan het blauwtje of de kleine vos
rust de wintervlinder met gespreide vleugels
in de luwte van vermolmd schors.

Roerloos heel de dag
tot hij ontwaakt, zich opmaakt
in de avondschemer weg te vliegen
terwijl kramsvogel en koperwiek
de laatste bessen van december savoureren
in de tuin, waar vlinder-
stil de eerste sneeuw al wordt verwacht.

3

Er is een huis dat je niet kent,
het raam spiegelt een mens
die jij niet bent. Zijn blik, op niets gericht,
is anders dan voorheen.

De drukke straat valt stil.
Hij staat versteend waar jij ook staat,
drentelt later in een doodse steeg.
Wezensvreemde die niet is

wie jij ooit was.

Je kunt nergens in jezelf terecht,
leeg en zonder wens of wil verkleef je
met een lichaam dat nog ademt
als een mens

wie de toegang tot het leven wordt ontzegd.

4

Je zegt liefde, zegt
het woord dat altijd werd vermeden
sinds de mond geen lippendienst
wilde belijden aan wat nauwelijks was
ingelijfd, toen het door een duistere kracht
werd uitgedreven.

Liefde, zeg je, liefde
groot en liefde klein
zeg je
dat het liefde is
vermengd met pijn
die uit je ogen straalt –

Deze heeft geen tijd van leven,
deze schiep een einde
dat al bij de eerste kus ontkiemde.

Je voelt de pluim van de oneindigheid,
ijl als zeeschuim dat langs huid en haren strijkt
en dan zomaar weer verdwijnt –

5

Lege beelden, diepe zuchten, telkens weer
dezelfde taal:
een loflied op de heer, zijn heerlijk zwaard
dat iets moet wreken.

De god der wrake,
aangeropen, uitgeroepen
tot heer van de gerechtigheid
gruwt van moordenaars
maar dient de daden van de vijand
onverbiddelijk te revancheren.

Hij die wordt verheerlijkt, toegezongen, ingepalmd –
die de schuldigen vernietigt en de vijand keelt
zaait ook, wars van weekheid, drakentanden
in de siertuin van een oorlogskweek.
Hij droogt echter uw tranen
als het kalf verdronken en uw kind begraven
of een prooi van biddende hyena's is.

O psalmisten, denk niet dat uw doodsgezag
zal klinken als vertroostend lied.

Ik zeg u:

‘Die troont in de hemel, hij lacht.’

Was god maar een godin, misschien
zou deze wereld nog uit duisternis verrijzen.

[Anti-psalm]

6

De regen klinkt zoals hij klonk
in donkere beukenlanen
waar het water 's nachts als door
een percolator uit de bladeren droop.

Opnieuw de nacht in dat vervlogen
heden: het raam staat op de haak
en knarst wanneer een windvlaag
neuriënd langs de huizen gaat.

Het regent in; een straatlantaarn
laat schaduwtakken deinen
op de kamermuur.
Het gorgelt in de goten buiten,
bomen zwaar van vocht
buigen kreunend onder hun gewicht.
Druppels glijden van de ruiten,
dunne aderen meanderen omlaag.

Het is de klank, het uur, de plaats –

Een jongen likt het water van de vensterbank,
turend naar het licht achter de ramen
van het meisje aan de overkant
dat misschien Cissy van Marxveldt leest.

Klinkers glinsteren in de stille laan –

Geen mens te zien op deze tijd,
helder zonder maan of slaap
in de coulissen van het donker doorgebracht.
Ik lik de regen van mijn hand en proef
 dezelfde nacht die traag
 of snel verglijdt
 en steeds weer
 op mijn tong beslaat.